

Školní vzdělávací program pro školní družinu

„V družině je nám spolu fajn“

1. Identifikační údaje

Název ŠVP

„V družině je nám spolu fajn“

Údaje o škole

Školní družina při ZŠ a MŠ Nečín
Nečín 70, 262 13
Ředitelka: Mgr. Jolana Vaněčková
Tel: 318 588 186
e-mail: zs.necin@seznam.cz
web: www.zsnecin.cz

Zpracovala

Mgr. Jolana Vaněčková

Zřizovatel

Obecní úřad Nečín
Nečín 18, 262 13
Tel: 318 588 125
e-mail: ou.necin@c-box.cz

Č.j.: ZŠMŠ/273/2022

Platnost dokumentu od 23.9.2022

V Nečíně dne 15.9.2022

.....
Mgr. Jolana Vaněčková, ředitelka školy

2. Obecná ustanovení

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, zákonem o státní správě a samosprávě, rozhodnutím zřizovatele a směrnicemi školy. Určuje pravidla provozu, stanoví režim ŠD, je závazný pro pedagogické pracovníky a má informativní funkci pro rodiče.

Navazuje na ŠVP školy ZŠ a MŠ Nečín a pedagogická práce vychovatelek ŠD tedy směřovat k posilování daných kompetencí.

Rámcový plán pro ŠD je určený pro účastníky 1. stupně základní školy.

Poslání školní družiny

Školní družina slouží jako výchovně – vzdělávací zařízení. ŠD tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace účastníků, částečně také dohledu nad účastníky.

3. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny

Cíle vzdělávání školní družiny

1. Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.
2. Rozvíjet osobnost účastníka.
3. Podněcovat účastníky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.
4. Učit účastníky komunikovat, spolupracovat a vzájemně se respektovat.
5. Osvojovat si správné společenské chování.
6. Rozvíjet individuální schopnosti účastníka.
7. Rozvíjet emoce pomocí estetického citění.
8. Podporovat vlastní kreativitu, dát prostor pro rozvoj talentu a nadání každého účastníka.
9. Učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech.
10. Utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás.
11. Nabízet různorodé činnosti, pohybové aktivity s individuálním přístupem k jednotlivým účastníkům.
12. Vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci.
13. Utvářet pracovní návyky.

Formy vzdělávání

1. Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání

- 1.1 Výtvarná a pracovní činnost
- 1.2 Dramatická a hudební výchova
- 1.3 Sportovní aktivity
- 1.4 Odpočinkové činnosti
- 1.5 Rekreční činnosti
- 1.6 Příprava na vyučování

2. Příležitostná činnost

Je to výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost organizovaná nepravidelně dle potřeb účastníků a možností ŠD (akce a projekty). Není zahrnuta do standardní týdenní skladby činností.

3. Spontánní činnost

Délka a časový plán zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců - po dobu trvání školního roku.

Po dobu podzimních, vánočních, pololetních a jarních prázdnin se po dohodě se zřizovatelem činnost ŠD přerušuje.

Provoz ŠD je uveden vnitřním Řádu školní družiny.

Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny též v Řádu školní družiny.

4. Podmínky přijímání a odhlašování uchazečů a průběh zájmového vzdělávání

ŠD je určena pro účastníky ZŠ Nečín. Přednost při přijímání účastníků do ŠD mají účastníci pracujících rodičů a účastníci nižších ročníků.

O přijetí a odhlášení účastníka ze ŠD rozhoduje zástupkyně ředitelky školy.

Přihlašování a odhlašování účastníků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí rodičů účastníka.

Účastníci jsou přijímáni na základě přihlášek (zápisních lístků) v nichž musí být uvedeny všechny základní údaje (jméno a příjmení, datum narození, místo bydliště, telefonní čísla zákonných zástupců) a stanoven čas a způsob odchodu účastníků ze ŠD.

ŠD se naplňuje do počtu maximálně 88 účastníků.

Na škole fungují zájmové kroužky a je na ně brán ohled při plánování činností ŠD.

Ve ŠD je určena vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

Úplata za ŠD je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách – za 1. pololetí (září – leden) a za 2. pololetí (únor – červen).

Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok. Škola přijímá platby v hotovosti.

5. Podmínky pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého účastníka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Na podmínkách pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.

Dle stupně a charakteru jejich handicapu umožňujeme začleňování do volnočasových aktivit a zajišťujeme podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení účastníků, bereme ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

6. Materiální podmínky

Školní družina je součástí ZŠ Nečín a dvě oddělení se nachází v 1. poschodí budovy nad tělocvičnou a mají samostatný vchod. K dispozici jsou 2 hlavní místnosti s dostatečným prostorem na odpočinek i zájmovou činnost. Třetí oddělení ŠD je v kmenové třídě ve školní budově.

Družina je vybavena pracovními stoly s židlemi, s úložným prostorem pro hračky a stavebnice a dostatkem stolních i didaktických her. Místnosti pro ŠD jsou zcela vyhovující.

Hodně je využíván venkovní areál se zahradou – hřiště s umělým povrchem, hřiště s prolézačkami, pingpongový stůl, pískoviště, družinová kuchyňka, tělocvična a hlavně lesy a příroda v okolí.

Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

7. Personální podmínky

Pedagogický provoz v ŠD zajišťují 3 vychovatelky, které mají, nebo si doplňují, odbornou kvalifikaci.

Vychovatelka je iniciátorem a průvodcem účastníka při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí.

Vychovatelka probouzí v účastnících aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost účastníka, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí jevy pak přiměřeně oceňuje a chválí.

8. Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání činí 150 Kč měsíčně, tj. 750 Kč za pololetí.

Úplata se hradí vychovatelce, dvakrát za školní období. Nárok na vrácení úplaty nastává pro účastníka v případě dlouhodobé nemoci a to po dohodě s ředitelkou školy.

ŠD využívá vícezdrojové financování – kromě základních zdrojů (MŠMT, zřizovatel školy) čerpá finance i z dalších zdrojů, např. Sdružení rodičů při ZŠ, sponzor. dary atd.

9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Bezpečnost a ochrana účastníků je zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve ŠD. Účastníci jsou vždy na začátku školního roku seznámeni se školním řádem, řádem školní družiny, pravidly bezpečnosti při pobytu ve ŠD i při hrách venku. Dostupné jsou prostředky první pomoci, každý úraz či zranění je zaevidován do knihy úrazů. Přihlížíme k základním fyziologickým potřebám účastníků, dodržujeme pitný režim, vytváříme podmínky pro jejich zdravý vývoj. Účastníci mají zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek. Projevy šikanování mezi účastníky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví účastníci nebo skupiny účastníků vůči jiným účastníkům nebo skupinám, jsou ve ŠD přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti školnímu řádu. Tyto přestupky jsou důvodem k vyloučení účastníka ze ŠD.

Ve ŠD se účastníci řídí pravidly stanovenými vnitřním řádem školní družiny při ZŠ Nečín.

Pravidla bezpečnosti:

- Vymezení vhodných prostor ke sportu a hrám
- Dostupnost prostředků první pomoci
- Vhodná obuv
- Dodržování pokynů vychovatelek

10. Výchovné a vzdělávací strategie ve školní družině

Výchovně vzdělávací činnost volného času na naší škole má za úkol vhodně ovlivňovat volný čas účastníků správnou volbou činností a pomůcek za dodržování zásady dobrovolnosti a participace.

Pomocí výchovných strategií se snažíme o plnění těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Při zájmovém vzdělávání vedeme účastníky k:

- schopnosti učit se s chutí
- dokončení započaté práce
- kladení otázek a hledání odpovědí
- všímání si souvislostí
- učení pro praxi

Kompetence k řešení problémů

Při zájmovém vzdělávání vedeme účastníky k:

- všímání si problémů, jejich pochopení a snaze o jejich řešení
- dovednosti rozlišit, co vede k cíli a co ne
- schopnosti uvědomit si důsledek svého počínání

Kompetence komunikativní

Při zájmovém vzdělávání vedeme účastníky k:

- vyjadřování celou větou
- ke klidnému a věcnému řešení konfliktních situací
- schopnosti přiměřeně formulovat své myšlenky
- komunikaci s vrstevníky, ale i s dospělými
- umění naslouchat druhým

Kompetence personální a sociální

Při zájmovém vzdělávání vedeme účastníky k:

- dodržování jednoznačně stanovených pravidel chování ve škole i mimo ni
- toleranci a schopnosti empatie ve vztahu k lidem odlišným, nemocným nebo postiženým
- uvědomění si nezbytnosti pomáhat mladším, slabším a méně nadaným spolužákům
- přijímání odpovědnosti za své jednání
- rozpoznání vhodného a nevhodného jednání
- umění se prosadit a podřídit ve skupině přiměřenými prostředky

Kompetence občanské

Při zájmovém vzdělávání vedeme účastníky k:

- uvědomování si svých práv
- péči o své osobní zdraví
- přijímání povinností
- vnímání kulturních tradic a hodnot a k vytváření pozitivních postojů
- povinnosti o zachování životního prostředí
- rozpoznávání a vyhodnocování pozitivních a negativních projevů chování

Kompetence k trávení volného času

- vedeme účastníky k schopnosti správně trávit volný čas
- snažíme se nabídnout takové činnosti, aby si účastník podle svých dispozic mohl vybrat činnost, která ho baví

11. Vzdělávání ve školní družině

A) Místo, kde žijeme

Dílčí vzdělávací cíle:

- orientace v místě bydliště
- okolí školy, místa bydliště, bezpečná cesta do školy
- tradice místa bydliště
- určení polohy místa bydliště vzhledem ke krajině a státu
- státní symboly, vlast, domov

Vzdělávací nabídka:

- tématické vycházky, poznávání okolí a významných budov
- připomenutí tradic, čtení pověstí
- svátky, jak se slaví v obci
- dopravní výchova, poznávání značek
- čtení knih, vyprávění
- dramatizace a výtvarné zpracování

B) Lidé kolem nás

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomování si empatie
- správné společenské chování
- kladný vztah ke spolužákům
- správné stolování
- předcházení šikaně
- příbuzenské vztahy
- mediální výchova

Vzdělávací nabídka:

- dramatizace
- výtvarné zpracování
- soutěže ve družstvech, společenské hry
- společenské akce

C) Lidé a čas

Dílčí vzdělávací cíle:

- dodržování denního režimu
- časové údaje, proměny způsobu života
- poznávání kulturních památek
- rozlišování minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- poznávání důležitých událostí
- státní svátky, významné dny

Vzdělávací nabídka:

- denní režim
- pracovní a výtvarné činnosti
- didaktické hry, soutěže, kvízy, četba
- pověsti, báje
- návštěva mateřské školky

D) Rozmanitost přírody

Dílčí vzdělávací cíle:

- proměny v přírodě během ročních období
- domácí zvířata
- živočichové v přírodě
- rostliny a houby
- voda, vzduch, význam pro život
- ekologická výchova
- environmentální výchova

Vzdělávací nabídka:

- práce s přírodninami
- tématické vycházky
- péče o rostliny
- pozorování ptáků u krmítka
- vyprávění, čtení, výtvarné zpracování, rukodělné práce
- didaktické hry

E) Člověk a jeho zdraví

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání vlastního těla
- uplatňování základních hygienických návyků
- 1. pomoc
- chování při mimořádných událostech
- dodržování bezpečnosti při hrách, při pobytu venku, v MHD

Vzdělávací nabídka:

- sport na hřišti a v tělocvičně
- pitný režim
- dramatizace, výtvarné zpracování, didaktické hry

F) Umění a kultura

Dílčí vzdělávací cíle:

- pěstování zájmu o hudbu, smysl pro rytmus, paměť
- reagovat pohybem na hudbu
- rozvíjet správnou výslovnost
- pěstovat estetické cítění a představivost, rozvíjet fantazii
- vytvářet vztah k uměleckým dílům

Vzdělávací nabídka:

- malujeme, kreslíme, tvoříme koláže, pracujeme ve skupinách
- lidové zvyky, tradice
- tvořivé hry se stavebnicemi
- návštěva knihovny, pracujeme s počítačem

G) Člověk a svět práce

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet zručnost, představivost, fantazii
- seznámit účastníky s různými pracovními technikami
- dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací nabídka:

- práce s papírem, textilem, přírodninami, modelínou

12. Strategie pedagogické práce

- motivace nabídkou pomůcek, vhodné činnosti
- snaha o dobrodružství a objevování v činnostech
- zásada dobrovolnosti
- zájmová činnost odpovídá věku účastníků
- požadavek aktivity
- požadavek citlivosti a seberealizace účastníků

13. Dokumentace

Ve školní družině je vedena tato dokumentace:

- třídní kniha - přehled výchovně vzdělávací práce
- zápisové lístky pro účastníky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce
- měsíční a celoroční plán činnosti.

Rámcový roční plán činnosti ŠD

Září

Seznamujeme se s novou družinou a pravidly. Vítejme nově příchozí. Mluvíme na téma bezpečnost a ochrana zdraví a na téma osobní hygiena. Učíme se pravidla silničního provozu, zaměřujeme se na bezpečnost při přecházení vozovky, chůzi ve dvojicích a bezpečnost při hrách na zahradě. Povídáme si o prožití letních prázdnin. Zdobíme ŠD a vymyslíme logo naší družiny. Učíme se základy slušného chování (pozdrav, poděkování,...) Místo kde žijí – naše vesnice dříve a dnes, orientace v okolí školy. Vycházky po okolí a do lesa, sbíráme ostružiny a další lesní plody. Zdobíme družinu do podzimních barev.

Říjen

Rozvíjíme sportovní dovednosti spojené s pobytem na školním nádvoří. U nás doma – vyprávíme o životě rodiny. Povídáme si o kamarádech – kdo je kamarád, jak se chováme jeden k druhému, vztahy mezi účastníky, sourozenci, kamarády. Sbíráme kaštiny v místní kaštanové aleji. Vyprávíme si o přírodě a vyrábíme z různých přírodnin, které jsme nasbírali. Vycházky do lesa na Vrchy, na Strupinou, procházky kolem Nečíně. Sbíráme a poznáváme houby, porovnáváme s atlasem hub. Malujeme zvířata, rostliny, stromy. Vytváříme vlastní mapy. Povídáme si o podnebí a živelných pohromách.

Listopad

V listopadu sledujeme změny v přírodě a pozorujeme podzimní přírodu při vycházkách po okolí školy. Drakiáda – použijeme draky, možnost návštěvy rodičů, společné opékání buřtů. Prohlubujeme základní návyky v osobní hygieně (umývání rukou, osobní čistota, čistota oblečení, ...). Besedujeme na téma „ Udržování pořádku ve svém okolí i doma – přezouvání, atd.“. Využíváme knihy o přírodě, časopisy a různé encyklopedie. Provádíme jednoduché pokusy s vodou. Pracujeme s atlasem a encyklopedií.

Prosinec

Soustavně se otužujeme pohybem v přírodě v mezích i za nepříznivého počasí. Vedeme účastníky k pravidelnému pobytu na čerstvém vzduchu. Osvojujeme si dovednosti a návyky týkající se hygieny a ochrany zdraví. Za příznivých sněhových podmínek provozujeme hry ve sněhu i se sněhem. Zdobíme družinu do zimního kabátu. Posloucháme a zpíváme vánoční koledy. Povídáme si o Vánocích – zvyky, tradice i v jiných zemích. Zhotovujeme výrobky k Mikuláši, zdobíme stromeček a vytváříme vánoční přáníčka.

Leden

I v lednu stále chodíme na procházky a při tom pozorujeme zimní přírodu. Poznáváme stopy zvířete ve sněhu a využíváme příznivého počasí k zimním radovánkám – bobování, koulování, bruslení na místních rybnících. Pomáháme lesním zvířatům v zimě - nosíme lesní zvířata a ptákům kaštiny, mrkve, zrní a mnoho dalších dobrot. Připomínáme zásady bezpečného chování na hřišti, v družině i na vycházkách. Hrajeme soutěživé hry k budování sebedůvěry a dobrých vzájemných vztahů. Tvoříme zimní obrázky a výrobky se zimní tematikou. Tři králové – příběh, omalovánky, malování. Výroba škrábaných obrázků za pomoci několika technik. Návštěva školní tělocvičny- opičí dráha.

Únor

V únoru besedujeme o chování, šikaně, drogách a vztazích mezi dětmi. Opět zařazujeme častější pobyt v přírodě. Vyrábíme dárky k Valentýnu, hrajeme společenské, didaktické i logické hry na rozvoj smyslů. Prohlubujeme zájem o etnické skupiny a jiné národnosti či kmeny. Vyprávíme si o masopustu - tradice a zvyky, masopust v Evropě. Vyrábíme karnevalové masky na dětský karneval. Pořádáme družinový karneval.

Březen

Přichází jaro a my si povídáme o probouzející se přírodě a pravidelně chodíme na vycházky přírodu pozorovat. Čerpáme poznatky z atlasů rostlin, zvířat, ptáků, hmyzu a hub. Účastníci velmi rádi hrají divadlo pro ostatní děti z družiny, společně pak hodnotíme jejich představení. Zpíváme písničky o jaru. Využíváme teplejší počasí k míčovým a pohybovým hrám. Zhotovujeme výrobky s jarní tematikou. Březen – měsíc knihy. Povídáme si o oblíbených knihách a čteme knihy, volba vlastních knih. Dopravní problematika, opakování dopravních značek, chování chodců, přecházení vozovky. Jarní výzdoba oken a družiny. Velikonoční tvoření. Putování za vajíčky.

Duben

Modrý den – 2.dubna - světový den porozumění autismu – družinová účastníci v modrém (může se připojit i celá škola). Připravujeme se na Den matek. Besedujeme na téma zdraví a nemoci, hovoříme o úrazech, o následcích zranění, o zásadách první pomoci, o zdravé výživě. Velikonoční tvoření a soutěž o nejkrásnější kraslici. Pobýváme co nejvíce na čerstvém vzduchu. Pálení čarodějnic – zhotovujeme malé čarodějnice, které pak spálíme při opékání buřtíků, návštěva hasiče SDH Nečín a přednáška o nebezpečí ohně. Spolupráce s SDH Nečín – zhotovujeme pro ně velkou čarodějnici a plakáty na veřejné pálení čarodějnic v obci.

Květen

V květnu nejvíce pobýváme venku (na zahradě, na hřišti, v přírodě). Hrajeme míčové a kolektivní hry. Věnujeme se poznávání stromů, keřů a květin. Učíme se různá říkadla, jazykolamy a hádanky. Přípravy ke Dni matek. Beseda na téma „ Moje maminka“. Jak vidím svojí maminku – malujeme, lepíme, stříháme, barvíme. Využíváme i dalšího sportovního náčiní (chůdy, lano, švihadla). Výzdoba oken. Malujeme křídami na asfalt. Jarní „Šípkovaná“ – jdeme podle šipek, plníme úkoly. Chodíme do lesa a na vycházky.

Červen

Uvědomujeme si, co jsme se za celý rok naučili a připravujeme se na prázdniny – uklízíme družiny, třídíme hry a hračky. Povídáme si o plánech na prázdniny a letních táborech. Zpíváme písničky a odpoledne si zpřijemňujeme ukuchtěním něčeho dobrého. Slavíme den dětí – povolen nákup sladkostí v místním obchodě pod dozorem vychovatelky – důraz kladen na samostatnost a slušnost (pozdrav, poděkování). Teď tu velím já – výroba a tvoření na přání účastníků. Rozloučení s družinou - sportovní den dětí.

Týdenní přehled činností:

ŠD - začátek v 11:05

11:05 - 11:45 Oběd, odpočinkové činnosti, relaxace

11:45 - 13:15 Zájmové činnosti

13:15 - 14:45 Vycházka, výšlap, pobyt venku

14:45 - 16:00 Volné hry dětí

16:00 - 16:30 Příprava na vyučování

ŠD - začátek ve 12:00

12:00 - 12:30 Oběd, odpočinkové činnosti, relaxace

12:30 - 14:00 Zájmové činnosti

14:00 - 15:00 Vycházka, výšlap, pobyt venku

15:00 - 16:00 Volné hry dětí

16:00 - 16:30 Příprava na vyučování

Celodružinové akce:

- drakiáda
- lampionový průvod
- karneval
- putování za vajíčky

Přílohy ŠVP ŠD:

- 1) Školní řád
- 2) Vnitřní řád ŠD
- 3) Řád školní družiny
- 4) Přehled volnočasových aktivit